

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **40** coroane. — Pe șase luni
20 coroane, — Pe trei luni **10** coroane.
 Ziarul apare Marți, Joi și Sâmbăta

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
 Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefranșate se refuză.
 Articolele nepublicate nu se însoțesc.

Pretul inserțiunilor, după învoala =**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
 man», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări**Badea Gheorghe**

dreptul și neobositul președinte al partidului național a rupt legăturile vremelnicile ale latalui și a parăsit pentru veche gîlă strămoșească investimentata atât de fermecator în zorii trandafirii ai izbăvirii.

Sa pristăvît în clipele cele mai mărete ale neamului, căruia însărcinat și neînfrânt tribun și conducător i-a fost prin vîrtejurile de primejdie ale vremilor de pagînd urgie. Pentru dragostea sa nemărginită față de neam, pentru bunătatea înimii sale milostive, pentru neprahuna suflatului său mare, Dumnezeu i-a hărăzit cea mai frumoasă răsplăta, să pecelnișească prin cuvintele sale în estazul de fericeire națională, în ceteata arhanghelului Voievod Mihai, faptura voinții treze a generațiilor de azi, înfăptuirea de vesnică strălucire a visului de veacuri; unirea tuturor Românilor sub o singură stăpânire națională.

Te fericiam mare și sfânt bărbat al neamului, trecut în hotarele veșnicilor lumini! Suferințele și chinurile îndurăte cu bărbătie în lupta atât de aspiră pentru自由 și libertatea Românilor din Ardeal și pările marginiști, îți chezeșușesc cea mai frumoasă pagină în povestea de durere a frâmantărilor noastre după tămaduirea politica și națională.

Tipele de moarte ale copiilor înjunghiați de Irozi nebuni, gemetele femeilor și bătrânilor neputințioși, ucizi fără milă de hoardele barbare, să nu fi stîngherăescă liniștea de veci! Îți jurăm că vom să răspăti cu vîrș și îndesă! Îți jurăm că vom răsăbi fiecare strop de sânge românesc, fiecare schinguriș, fiece umilire ce sătrâna mongold săvârșește față cu neamul românesc de dincolo de linia norocorită din neștiință, de dincolo de linia pacătului!

Da, ne doare că nu și-am putut petrece moaștele la tainița reie. Sîi ne doare întotdeauna să te pogori în morântă fără ca vre-un ucenit să-ți vestească din marginea gropii credeau însă de măntuirea națională, și nici chiar din ușa altăratului din preajma osemintelor marilor apostoli Papu Ilarian și Gh. Barbu, unde și-au celtit rugăciuni pentru odihna suflatului. Ne-măgăindu-i să binecuvântă credeau că duhal tau ne va lumina cărările spre mărire și ne va îndemna cu slăruință către apele blonde ale Tisei, granitile firești ale românișmului. Atunci, și numai atunci răsunarea noastră va fi desăvârșita și

gropnița ta scundă încununată cu florile recunoscinței.

Dor noi cei mulți nu suntem în stare să ne prihănim cu meșteagurile de taină și cu izvorurile de minciună ale diplomației și nici să ne povătăim cu blândă înțelepciune de a ne potoli dorul de războană și arsura chinurilor cu sărdinarea rugăciniilor pentru iertarea piticelor și odihna sufletelor celor pristăvăi, când săngelile fratilor curge gârlă și vîțelele părinților, su-

rorilor și copiilor noștri umple văzduhul. Noi urmăzi ai lui Horia și Iancu canoaștem numai faptele dreptății vîțetești, și ascultăm numai de poruncă sfântă și vesnică a firii: să ne apărâm frații și pământul strămoșesc și să jinim judecățea dreptății asupra tălhărilor și mușcărilor de ucigași.

Să groapa ta părăsita Bade Gheorghe, ne tălcuiește respectul poruncă firii...

Un dorobant.

Dela inima mea la inima lor

De Maria Regina României.

... și

Trenuri trec... și povara lor, pe care o duc departe, e tinereță sări noastră, speranta cîminurilor.

Sânt grămadăi cu niile pe acoperișe vagoanelor, spânzurăți pe margini, atârnăți în chiu primejdios, dar sănt veseli cu toții. Râd în drum, cântă, strigă... și trenuri trec, trec înainte în fiecare zi...

Cu inimă grea, cu mâinile pline de flori plecăm la gară. Am dor să le spunem cuvințe de care să-și aducă aminte, să le spunem tot ce simțim în aceste clipe, dar glasurile lor care se ridică în cor le înăbușesc pe ale noastre.

Un strigăt li se desprinde de pe buze când mă văd: — Ne ducem, plecăm cu bucurie, ne ducem la biruință. ca Tu să te faci împăreasă, împăreasă tuturor românilor...

Acesta e strigătul inimii lor, urarea pe care o trimit, urarea pe care o cred, și eu zâmbesc îmbinându-i cu flori pe care le strâng brațul lor viu.

... și trec... trec înainte...

*

Într-o seară, când soarele se inclina în slava lui luminosă, poleind cu aur tot ce-i cădea încale, ajunseci mai târziu la gară, reținută cum eram de alte datorii, și trenul, a cărui plecare voiam să-l salut, se pusese în mișcare. Tinerei soldați se îngrădeau cu veselia lor sgomotoasă în compărătire, având la chipiu și pe tunici flori pe care li le împărtăsem mai înainte. Chiar și tunurile erau împodobiti cu margele, cu flori liliacii de toate nuanțele, și strălucirea bogată a apusului le sporea frumusețea. Părea că însuși cerul se încerca să binecuvînteze plecarea acestor băieți, cari se duceau atât de bucurioși la moarte.

Măhnită de a fi ajuns cu întârziere, mă îndrepătai grabnic spre vagonele în mișcare. Un strigăt izbucnii atunci din toate piepturile, îndată mă recunoșcuse, și o ploaie de flori căzu la picioarele mele. Ei și le desprindeau de la tunici, și le smulgeau din capelă, de pe tun, aceste flori ce le păstrau, ca să acopere cu ele pe Regina lor, în vreme ce aceeași urare urca spre cer:

— Dumnezeu să-ți ajute să ajungi împăreasă, împăreasă tuturor românilor.

Si flori imi cădeau în brațe, imi cădeau pe mână care abia le mai puteau tinéa, se împrăștiau pe pământul ce se acoperea cu purpur.

Multă vreme statuji nemîșcafa după ce trenul dispăruse; o dungă de fum pierdută în zarea portocalie și florile care mi se ofileau la picioare, imi mai lăureau doar această plecare.

Mă uitam, ca în față unui mister, la cele două sine aruncate spre infinit, în depărțare, îmbinându-și drumul lor despartiți, și mă întrebam spre ce soartă oare se îmbulzește această tinerețe, mă întrebam dacă se va izbădi visul lor, dacă mulți dintre însăși se vor mai întoarce...

Soharele coborâse, fumul se risipise, căntecul soldaților era o amintire numai... Încetîșor m'ami pornit spre casă...

Il

In fiecare zi mă ducem între rănitii, treceam din sală în sală. Toti mă voiau între dânsii, fiecare soldat doreea să vadă pe Regina. Niciodată n-am lăsat o chemare fără răspuns, și cutreieram pretutindeni, fără să mă descurageze vre-o privire, vre-o bosecă, vreun drum căt de lung.

Câte odată mi se pare însă că rătăcesc printre viață fără sfârșit, îi vad culcajii pat lângă pat, ochii lor mă întâlnesc,

mă urmăresc, mă sorb... N'am sătut niciodată până astăzi ce înseamnă să fi prada atât ochi. S'ar părea că privirile lor îmi simglă inimă din piept, le simt ca o povară, pe care abia mai pot să o indu.

Mă aplec spre fața lor trădătoare, le strâng mâinile înținse, mi-așez degetele pe frunțile arțăzitoare, le scrutez privirile ce se sting, ascult cuvintele sopitite...

Și pretutindeni mă urmărește aceeași urare:

— Dumnezeu să-ți ajute, să te faci împărăteasă, împărăteasa tuturor românilor...

Buze înclăsite mi-o spun, glasuri pline de nădejde mi-o strigă: Ce înseamnă suferința noastră, dacă Tu te faci împărăteasă, împărăteasa tuturor românilor?

Săntătătatea de miscătoare acestei cuvinte când porneșc de la patul rănitilor, care văd în mine împlinirea visului pentru care își dă viață!

Mă simt așa de mică, așa de umilită în fața răbdătorilor stoice, ochii mei se umplu de lacrimi și îmi dau seama că trebuie să mulțumesc lui Dumnezeu pentru măreția acestei credințe.

De ce să fiu eu cea aleasă ca să înfățișez un ideal, de ce să fiu eu acest simbol? Ce drept am ore să stau deasupra lor și să dobândesc slava cu prețul sângelui?

Și astfel trec înainte, cu mai multă duioșie, de la un pat la altul...

Aceasta era într'o vreme când speranța căuta în fiecare suflet, când entuziasmul d'intă facea să bată înimilele de fel, când credința biruințelor glorioase ne însemna zilele.

Mult mai târziu însă, în imprejurări cu totul schimbă, în altă parte, mi-am fost rostită aceleași cuvinte de către un om care nu putea să-mi vadă față în dimineață aceea când, după ce se ușerează o trepanație, zâicea cu capul înflășurat în pânză săngătoare. Cineva îl spuse că Regina și alăturii, că venise să-l vadă, să întrebe de rana lui, să încerce să-l ajute, de ea nevoioiu.

Ei intins, dibuind, o mână pe care am apucat-o într'a mea, șopându-i cuvinte de măngăiere, aplecată asupra buzelor care murmurau ceva ce nu înțelegem. Omul nu avea nici față, nici privire, acoperit cum era de pânzele pătate de sânge.

Atunci, ca foarte de departe, veniră cuvintele, același cuvinte: Dumnezeu să Te apere și să Te fie, ca să ajungi împărăteasă, împărăteasa tuturor românilor...

Mi s'a purât în această clipă că ceva minunat coborâse deodată în inima mea zdrobită, ceva sfânt și grozav, ceva care era mai mult decât putemindu... În vremurile de nădejde, urearea aceasta era, fără îndoială atingătoare, dar acum îmi apărea mare și sfântă, căci se rostea într'o clipă când cel mai intunecos dezastru ne coplesește țara, când armatele noastre se retrăgeau pas cu pas în fața suvoiului dușmanilor noștri...

Și acolo, în odaea suferinței, gura aceasta pe moarte spunea nădejdea de care toți agățau, visul, visul de aur pe care cu toate jertfiele, mizeria și moartea, totuși, într'o zi, trebuie să-l izbândim. Nu era decât unul dintre cei mulți, un glas din necunoscut, un martir fără nume, dar vorbele lui găsiră drumul inimii mele.

Și, aplecată asupra-, puhană mi în lîmă pe legăturile înroșite, m'am rugat lui Dumnezeu să-i asculte dorința, m'am

rugat ca săngelile atâtotor umili eroi să nu se risipească în zadar, m'am rugat ca, în ziua ori în ceasul când izbăvirea cea mare va veni, un ecou al căntecelor de biruință să ajungă și până la acest anonim, dincolo de marea Umbră în care se cufundă, să ajungă, pentru ca, dincolo de ea, să ia parte la o glorie pe care ochii lui, încă vî, nu mai puteau să vadă...

Sălbăticile ungurilor

— Nici morții n'au pace — Păngăirea celor sfinte —

Din Dej se vestește, că la înmormântarea președintelui *Gheorghe Pop de Băsești*, întâmpinătă Miercuri, băndele ungurești din pădurea apropiată au atacat catafalcul și publicul adunat la înmormântare.

Ungurii, cu foc de mirărie, vorau să măcelarească pe toți români prezenți la înmormântare. Ar fi și izbutit, dacă trupele române i-ar fi și pătuță. Drept răsunare, ungurii au omorât, în partea locului, pe toți locuitorii pașnicii, care nu săi putut refugia.

Din mormanalul fărădelegilor săvârșite de trupele ungurești, decăzute la ultimul grad de lazaie, mai încreșteam următoarele:

In 17 Februarie 1919 au plecat de Arad spre Hâlmaj, Jăsfund și Impușcând pe români nearmăni în comunele de pe linia aceasta ferată, au ajuns la Hâlmaj. Aici au bătut pe soia popotului, pe dna Ana Lazar, au înfrat apoi în biserică, au devastat lucrările sfinte și au spart păharul de cuminăciură. Au omorât pe soia lui Petru Cojina. Numărul celor impușcați, bărbați și femei, este considerabil. Numele lor se va afla atunci, când se va restabili, legătura cu Hâlmajul.

Telegrame de mulțumire

— Cătră Congresul învățătorilor —

Dela Biroul presei:

Palatul Regal Cotroceni
General Moșoiu, comandanțul trupelor din Transilvania

Sibiul.

Vă rog să transmităi Congresului învățătorilor vîile mele mulțumiri pentru vorbele săt de calde ce mi-au înrmis. Sunt convins că lucrările acestui Congres vor fi foarte folosite pentru propriașirea culturii poporului nostru. Ca unul care m'am ocupat mai deaproape de chestiunile de educație sănt și, că opera cercetării va avea un puternic răsunet în inimile și mintile luminate ale învățătorilor de peste munți.

Carol.

Marele cartier general
General Moșoiu, comandanțul trupelor din Transilvania

Sibiul.

Vă rog să arătați corpului didactic primar întrunit în Congres la Sibiu căduroasele mele mulțumiri pentru frumoasele sentimente căm exprimă. Asigurându-le de dragoste mea frâjească am convingeră deplină că învățătorii români, consențienți de importanță lor, vor să împlânească în inima tineriei generaționi, care ar fierică să trăiesc în o Românie mare, liberă, sentimentul patriotic și îl încrederei, ce sărbătorească în forțele și energia neamului, îndemnându-o la lucru fără pregeț și cinsințe indispensabile de propriușire.

General Presan.

La moartea lui G. Pop de Băsești

Domnul Iuliu Maniu, Președintele C. D. R. a primit următoarele telegrame, din incidentul mortii lui *G. Pop de Băsești*:

1. Binevoiți a trimis pe cale potrivită Doamnei Elena Hossu născ. Pop de Băsești sentimentele mele de adâncă durere și profund dolor la moartea marelei române George Pop de Băsești, care nă-a fost dascăl și povăzitor mai bine de o jumătate de veac, măngăiere și îmbărbătare în toate durerile și în toate lupt-

tele, judecător conducător în cele mai nesigure momente ale vieții noastre naționale.

Dr. St. C. Pop,

2. Azi am expediat următoarele telegramă Doamnei *Elena Pop Longin*, Szilágypülyésfalva:

Cu pietate depun cununa recunoașterii pe catalafcul subliniatului Diață tașă și vrednicul președinte al parlamentului național român din Ardeal și Ungaria. Cu înini revoluță deplângem de parte de scriu, impedează finii de bandele dusmane de a putea străbate în locul de jale pentru a lăua parte în persoană la funerarile falnicului român și a manifesta doilea conform dorinței noastre și meritorilor sale neperioare. Exprim deci pe calea aceasta condoleanțele mele și în numele soției mele, a tuturor preținților de pe aci și a întregului neam. Deseu facă-i parte de ferice, fie-i memoria vesnic binecuvântată.

Dr. Teodor Mihali, Prefect.

București, 28 Februarie 1919

Domnului Ministrul *Iuliu Maniu*

Societatea ortodoxă națională a femeilor române, întrunită în delegația damelor române din Bucovina și cu reprezentantele femeilor române din Transilvania, adânc consternare de ororile dusmanilor noștri seculari, deplâng moarte frunțușului lupător național *George Pop de Băsești*, pricinuite de aceste crudi imprejurări și cu toate ne asociem la doilul național.

Societatea ortodoxă națională a femeilor române din România.

Dela a doua adunare de popor în Piața Sibiului

Mii de români — Inscriptii pe drapel. — Deschiderea adunării. — Vorbind președintele N. Ivan. — Rezoluția. — Delegația la coloniații francezi. — Raportul.

A doua oară, în aceeași săptămână, s'au întrunit mii de români în Piața mare a Sibiului, ca să-și ridice glasul în contra bătrânilor ungurești și să ceră ca lumea civilizată să-și îndreppte privirea asupra poporului, pe care maghiarii voiesc să-l înțină și mai departe sub tiranii lor de veacuri.

La această adunare, înținută Joi, au lăsat parte țărani și intelectuali din comunele învecinate, alătura de românimile Sibiului.

Drapele mari, române și franceze, purtau cuvintele: *Nu mai răbdăm barbarul! Rozi cu usigări! Cerem pământul locuit de români! La armă! Viva la France! Vive le grand général Foch!*

In sunetele marșului *Deșteaptă-te române*, cântat de muzica militară, sosesc pe la ora 10 învățătorii congresului, cu numeroși fruntași, și cu bucovinenii conduși de profesorul Litu. Sunt primi cu ovații nesfășiate.

Părintele Nicolae Har deschide adunarea cu vorbirea următoare:

Iubit popor! Fraților!

Vă rugă să ne întrunim din nou, ca să ne împlinim o dorință sfântă, aducând Franței omagiale poporului român din Ardeal și de prețință. Sora noastră cea mai mare și puternică, înainte-mergătoarea civilizației, este în lumine, în răbdător, în cultură, în artă, care a dat lumii cei mai geniali bărbați. Întrăcari în timpul din urmă generalul Foch — zdrobitul naționalizorilor armate germane, — țara, care a sprinținat toatele aspirații poporului român, țara, fără îl cărei ajutor puternic pe baza Europei nu s-ar fi putut încheia la 1859 un stat român deunare, — sită ca cîrul cetățenilor ne măndrișim a fi aizi și noi, Ardealul robit, Ardealul udat de veacuri cu săngel și lacrimile străbunilor noștri...

Pentru această țară, nobila Franță, nu putem avea decât cel mai sincer devotament, ceea mai neîncălcătoare dragoste, ceea mai înaltă dorință de a întreține relații frățești pe teren cultural și economic — și a legă cu ea anălană sfântă, pe cînd să singele lupătorilor noștri dela porțile Verdunului, anălană pe care nici porțile la-

dului să nu o poată destinge.

Acest voal solemn îl facem azi pentru vecie, mai ales azi, când trimisul generalului Foch, domnul Colonel Trousson a venit să vadă cu ochii proprii — grămadă de scrum dela Jurecă (Josicala) — unde niu ars de vii frajii de

ai noștri, să vadă sălbăticile dela Clucea, să vadă cruzimile mai proaspete dela Șiria, — să vadă basbuzurile dela Brăica — și lăpușii ungurești — Sebeșul mic și din alte localități, de unde străbate glas de dureare și strigăt după ajutor.

Convins din propria vederie de suferințele și chinurile, la care este poporul nostru expus, știm că va pune cuvânt hotărâtor pentru poporul nostru și ne va acorda de sub tărâță seculară, ca să putem omozi. În temelii principiilor marelui apóstol Wilson, în temelii tradiției dela 4/17 August 1916, întreg pământul locuit de români, ce nu se cuvine după legile firești și după legile dumnezezești — să intră în unitatea și Integritatea națională, pentru care să-și vorăstă atât sângere românește — și acum răbdă foame poporul din țara cea mai bogată, străbătută de armatele dugună.

Trăim clipe mari, — acum ori niciodată — trebuie să ne afirmăm, să cerem pentru popor și armată dreptul și putința de a ne apăra pe frajii noștri amenințări cu străpere din partea bandelor bolsevice, organizate și plăsite de guvernul unguresc.

Această cerere dreaptă — o vom prezenta înaintea domnului colonel francez Trousson. Vă rog deci, ca înainte de a ne prezenta în față acestul distins fiu al Franței, să primiți următoarea.

Rezoluțione

Noi, cetățenii județului Sibiu, întruniiți azi, 27 Februarie 1919, în Piața mare din Sibiu, credem în marcia noastră soră Franța, ca în cea mai nobilă și mai puternică ocrotitoare a poporului nostru, acum în timpurile de grea cumpană, și credința aceasta a noastră este temelia **nedestructibilă** pe care se sprină eterna alianță a neamului românesc cu glorioasa republică franceză.

Aici, în acest colț latin din orientul Europei, hărțușii mereu de vîtrige vremii, am slujit și slujim totdeauna cu mințea, cu viata și sângerele nostru civilizația, în fruntea căreia stă cu stăte străucire de vesuri poporul francez.

Noi vrem să slujim și mai departe aceasta civilizație.

Ca să o putem sluji în mod desăvârșit, trebuie însă ca și cea mai mică frântură a neamului nostru să fie alipită la matca României independente.

Sântem, deci, pe deplin convinsi, că Franța de acum înainte nu va mai tolera, ca jumătatea dintre români subjugăți până astăzi barbariei maghiare să mai rămână chiar și numai o clipă sub jug străin, fie sărbesc, fie unguresc.

Franța, sănțem siguri, va desfășura fără înținderi nedreptățile liniei de demarcare și-și va da asentimentul, ca trupele regelui nostru Ferdinand să meargă până acolo, până unde se înfinează granița noastră etnică.

In acastă înțelesă cetățenii județului Sibiu salută pe colonelul Trousson, trimisul comandanțementului din Orient. —

Această rezoluție este primită cu aprobări furioase.

Din Piața mare mulțimea a pornit în sunetele Mărsiliezei spre vila mitropolitană din Strada Scheiș, unde se găsea ilustrul oaspe francez, colonelul Trousson.

Balconul său iavit afară de colonel, generalii Moșoiu și Panaitescu, dinii Maniu, Goldiș și alții. O delegație de intelectuali și țărani, din numeroză, a întrat în vila, și prin cuvintele dlui A. Bărdeanu, aduce la cunoștință trimisului francez hotărârile adunării.

Intors în față mulțumei, și Bârseanu, în numele delegației, spune că de colonel Trousson a ascultat cu bunăvoie rezoluția votată, și a promis că va raporta la locurile competente despre necesitatea de a asigura poporajună românească împotriva cruzimilor ungurești. Priorul la Bânaț, colonelul zice, că trupele sărbești vor fi înlocuite cu trupe franceze. Se va fixa totodată o nouă linie demarcațională cu privire la trupele maghiare, ar comandanții unguri au să facă răspunzători pentru crimile ce se vor mal întâmplă.

Se fac lungi urele pentru Franța, se cântă Mărsilieza și Deșteaptă-te române, și lumea se îmbrăștie în ordine perfectă.

Comunicat oficial

— Delta M. C. G. —

In 27 Februarie 1919:

1. In *Bucovina și Basarabia*: Situația ne-schimbătă.

2. In *Transilvania*, Zăul a fost ocupat prin luptă, inimicul bătut s-a retras spre vest. Trupele noastre îl urmăresc.

La 25 Februarie două atacuri ale inimicului asupra posturilor de trecere de la Cioartă și Cămpulung au fost respuse.

In 28 Februarie:

1. In *Basarabia și Bucovina*: Nimic important de semnalat.

2. In *Transilvania*: In sectorul Garciel, Tzigan-Zăul, unguri au fost completu fugăriți peste linia de demarcare. — În 26 și 27 Februarie s-au numeroase bände au trecut linia de demarcare pe frontul Sighet — Maramureș — Bologa. — Bandiții au fost peste tot respinși și urmăriți.

Marele Cartier General.

Stirile zilei

Călătoria Reginei noastre. Plecarea în străinătate a Maiestății Sale Reginei Maria s-a fixat pentru astăzi, Luni, 3 Martie n. Suverana românilor pleacă însoțită de principesele Elisabeta și Maria și de doamnele de onoare.

Protestul Sebeșului. Clubul național român din Sebeșu săscă, având de prejedite pe S. Medeanu, și de notar pe P. Chirea, a convocat o mare adunare pentru ziua de ieri Dumineca la ora 1 d. a. în Piața mare din Sebeșul săscă. Scopul întrunirii: Protestare împotriva sălbăticăilor ungurești: Săvârșire pe teritoriu ne-ocupat.

Dela Liga Culturală. DI I. C. Grădișteanu, președintul congresului Ligii întrunit în București, a trimis o telegramă Consiliului Dirigență al Sibiu, rugându-l să primească salutul frântesc al Ligel Cultural, pe lângă felicitarea că munca depusă timp de 28 de ani alături de energiile naționale de pe Carpați a fost înconjurată de succes deplin.

† **Pavel Roșca.** Despre încreșterea din viață a regrețitării prototop, familia a dat următorul anunț:

Subscrizî cu inima înținătă de durere vești tuturor rufulenilor, prietenilor și cunoștinților cum multă iubilat nostru: soț, tată, frate, soră și moș: Pavel Roșca, protopop român ortodox, după lungi și grele suferințe împărății filind cu sfintele Tatine a început din viață Vineri în 8/21 Februarie 1919, dinineaște la 1 oră, în anul al 67-lea al ei, și al 42-lea an al fericeștilor sale căsătorii și preoții și al 31-lea an de protopop al tracăului său. Osănările scumpului defuncții se vor așeza spre vînăgici odinioară Dumineacă în 10/23 Februarie 1919 la 1 oră p. m. în cimitirul bisericii gr. ort. din Fizeș-Săpântru.

Pe 4 săptămăni usoră și memoria binecuvântată *Rosala Roșca n. Cotul soție, Dr. Eusebiu R. Roșca*, vicar arhiepiscopal, Irat. Aurelia Orăsanu n. Roșca, Petru Roșca, Remus Roșca preot, Dr. Pavel Roșca prof. sem. Marii Roșca, Victoria Leoca n. Roșca, Eugenia Dr. Cristea n. Roșca, Otilia Nicola n. Roșca, Valeria Roșca, și filice, Aurelia Roșca n. Bodea, Vincentiu Orăsan preot, Simion Leoca proprietar, Dr. Nicodim Cristea primpreotor, Petru Nicola preot, noră și gineri, precum și numeroși nepoți și nepoate.

Administrator protopopesc. Ca administrator protopopesc la tracăul Ungurascău devinții vacanți prin răposarea protopopescului Pavel Rosca, a fost numit de administrator parohul joii Ghirițan din Ungurascău.

† **Silviu A. V. Russo,** rigorosant în drepturi și subiectivitate în corpul voluntarilor români, înfișat potopului Ștefan Russo din Târgul Mureșului, în urma unor morți contras în prisoarea lungă rusească, s'a stins din viață în anul 24 și etâju în 21 Februarie la 4 ore d. a., abia căteva zile după înlocuirea sa la vatra părintească. Înmormântarea regretatului erou s'a

făcut în 10/23 Februarie 1919 la 2 ore d. a. dela casa părintească în cimitirul ort. român din Târgul Mureșului. Eroii nu mor.

Invalizi, văduve și orfani din război până la izbucnirea revoluției au primit ajutor dela statul ungar. Acest ajutor însă era pe deosebit prea mic decât să poată trăi după el un invalid, o văduvă ori orfan cu desvoltare lipsită de mijloace și de capacitate de a se susține din puterea proprie; de altă parte lără primeau ajutor și indiziv, caru nu perdusează capacitatea de căstigă.

Consiliul Dirigent a ordonat conscrierea de urgență a invalidilor, văduvelor și orfanilor care vor primi de la milție un ajutor pentru durata următoare.

Resortul ocrotitorilor sociale a ordonat conscrierea invalidilor, văduvelor și orfanilor, Comisia de consciere pentru fiecare comună și oraș va consta din primar, reprezentanți consilierilor și 2-4 bărbăta sau femei, care posedă încredere în validitatea și văduvele de răsboi. De înalțare se primește și acel muncitor și femei, care aplică la stabilitatea sau funcțiuni de armată, au pierdut într-o măsură mai mare ori mai mică capacitatea de a se susține. Ajutorat vor fi și mai departe. — Într-un cîr cu văduvele de răsboi — și acelă lemej susținute de bărbăta căzuți în luptă sau disparuți, care trăind împreună numai izbucnirea neașteptată a răsboiului i-a impeditat să se căsătore, precum și toți orfanii de răsboi.

Conselii prezenți apoi unei comisiuni medicale vor fi împărțiți după gradul invalidității primind ori pensiuni, ori educație gratuită, tratament gratuit, ori întreprinere în azile de stat (Birouri prese).

Anchetă. In zilele trecute s'a ținut în Sibiu o anchetă a directorilor caselor de asigurare muncitorească, pentru a discuta asupra funcționării și nevoilor acestor instituții. S'a constată necesitatea înființării unei *Centrale Regionale* a caselor muncitorești, pentru a prelua funcțiunea Centralei din Budapesta, care deși încasărea dela casele cercuale treceaza asigurările contracidentelor, devenează trimitere ajutorilor regulamentare.

In schimbul de idei care a urmat, s'a mai relevat necesitatea statificării caselor ale întreprinderilor particulare, definitivarea funcționărilor și autorizarea, și îndatorarea mediciilor comunali și cercului, de a da ajutor sanitar caselor în cazul cand nu dispun de post de medic.

Reprezentantul oficiului pentru ocrotitorii de răsboi a constatat multele abuzuri cu fondurile înființate pentru ajutorarea invalidilor, văduvelor și orfanilor de răsboi. Propune un control căt mai sever asupra acestor fundații și colecte, precum și o nouă conscriere.

După desbatere s'a ajuns la concluzia să se înființeze la Sibiu *Centrala Caselor Muncitorești* și să se plătească din rezerve proprii premile celor îndrepătiți din cauze de accident; casele cercuale, care nu dispun de rezerve proprii îndestulătoare urmănd a fi subvenționate.

Biroul refugiaților. Se aduce la cunoștință, că pentru deplasarea refugiaților s'a înființat la resortul interenor, str. Cisnădiei nr. 4 etaj 2, ușa 103, *Biroul Refugiaților*, unde se vor prezenta toți refugiații.

Mergem îndărât! Patru anunțuri judiciale citim în număr 13 (număr prevestitor de său) ai organului *Gazeta Oficială*, publicat de C. D. R. și poate fi săptămână tipărită în limba *ungurească*.

Respectele noastre *Gazetă Oficială*, — dar... dar... (Binevoitorul cititor să continue).

Reînțicărire. Legatul I. Coman de 500 cor. I-înțempeți, nu loaia Dumă, cum se publicat în numărul trecut al foii noastre, ci parohul Ioan Dima din Situbăzu.

Aviz Invășătorilor. Carnetele de călătorie pe carele să se pot viză (prelungi) la ministerul de comunicări (edificiul tribunalului) odată nr. 85, etajul II. Taxa este 4 cor. anual. Sibiu, 1 Martie 1919. *Iuliu Vasile*, președintul Asociației.

Târg în Sighișoara. Târg de tară în Sighișoara se ține în 14 și 15 Martie n. și anume târg de vite, car în 16–18 Martie n. târgul de mărfuri.

Contribuitorii generozi. Părintele *Crucian Mărgineanu* din Fereedeu (fratru Geoagiu) a deschis, cu prilejul căsătoriei dului Valeriu Budoi Delanu, locotenent, o colecție pentru familia orfană a preotului martir Opris. Au contribuit: Crucian Mărgineanu și locotenentul Valeriu Budoi Delanu căte 10 coroane; Moș Precup, Ion Cigmăreanu, vâld; preotescă Ludovic a Budoi Antonie Budoi, Mariocă Grăza căte 5 coroane; Nicolae Budoi, Nicolae Gărjob și Petrică Buntor căte 2 coroane. Cu totul 53 coroane, care sumă s'a primit la: *Cassa Arhidiecezana* din Sibiu, pentru a fi trimisă la locul destinației.

Film vestit. Direcția Cinematografului *ordinenesc* din Sibiu, Piața Hermann, lângă casărmă, reprezentă Marii și Miercuri, în 4 și 5 Martie n. unul dintre filmele cele mai vestite, sub titlul *Barbari*, alcătuit după un roman mult citit. Publicul va avea distracție dintre cele mai rare.

Teatre in Sibiu

Cinematograful *Orășenesc*, Piața Hermann. Directorat: D-na M. Scholtesa. Mari și Miercuri: *Barbari*, mare dramă în 4 acte, după românul scrierii de Olga Wohlbrück. Începutul la ora 7^{1/2} scara.

Cinematograful *Apolio*, Strada Schevits. Directorat: D-na Emil Toth.

Mari și Miercuri: *Sosirea ardelenilor la Iași*, mare film de actualitate. *Tabere și suri*, dramă senzatională.

Începutul la: ora 6^{1/2} și 8^{1/2} scara.

De vânzare o danteleă admirabilă de *Malta*, ca decor de haină, și 4 bătăi brodate veritabile de China. — La cirotonul **Salamon**, Sibiu, Strada Orezului 20. (56) 1-2

Anunț Onoratelor dame, că am deschis

Sezonul de primăvară

cu un mare assortiment de nouăfăii unice în felul lor. Invitați stimate dame să binevoiescă și a vedea. Cu deosebit respect: (52) 1-3

Salonul de modă: R. NEUMANN,
Sibiu, Str. Cizmidei 16, în curte la stânga, etaj I.

Anunț

Comuna Retișdorf dă în arăndă crășma comunala pe termen de 3 ani, începând din 10 Martie 1919 n.

Licitatia va avea loc în ziua de 8 Martie a. c. st. n. la 10 ore a. m.

Prețul strighii este 2000 coroane, din care 10% se depune ca vadu.

Condițiile mai detaliate se pot vedea la primăria comunala din Retișdorf.

Retișdorf, 17 Februarie 1919.

(55) 1-1

Primăria comunala.

Atelier de lăcătușerie mecanică

Aduc la cunoștință Onor, cliențele, redescărătorii Atelierului meu de lăcătușerie mecanică, construcții și instalații tehnice executând și tot felul de reparări apărătoare acestei branze pe lângă prețurile cele mai convenabile,

Cu stimă:

Vasile Popovici

(56) 1-3

Str. Găsești 75, Str. Ana 11, Sibiu.

Regatul României

Ministerul de Finanțe

Datoria publică

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, Sibiu

Prospect

In virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919, Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, emite bonuri de tezaur 5%, din 1919, garantate de Statul Român.

Acest imprumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bănatului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 6000, și 10,000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor fi emise în faximile semnăturile Ministerului de finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrită de control.

Acest imprumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor, bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală cu garanții și cauțiuni la toate cassele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași casă drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gălă) la cassele publice (casierile instituțiunilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plată pământurilor parțiale conform proiectei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5%, la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânză semestrale pentru patru ani.

Prințul copon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursa aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă detinătorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunta acest imprumut în întregime sau parțial înainte de terminal fixat și în urma unei publicații speciale prin «Monitorul Oficial» cu săse luni de zile înainte data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur reprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neexistente la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest imprumut vor fi reducibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, dispuse, sau furate, se vor libera proprietarului după conformitate cu legea decretată cu N. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștință de dispoziționarea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Condițiunile de subscriere

In baza prospectusului de emisie, subscrierea la imprumuturi cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- a) la băncile românesti,
- b) la băncile săsești,
- c) la perceptorate,
- d) la direcțiunile financiare,
- e) la prefecturi și preturi,

52 4-12

în alte instituții și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Preful de subscriere este fixat al-pari, adecă una său coroane pentru fiecare sătu coroane nominală, care se va versă integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai, astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, care sănătate de mai înainte, sau inclusiv în Octombrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor face face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu. Consiliul Dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să încidă subscrierea, când va vol.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilescă rezultatul subscrierilor, reducându-le la suma, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriptorului î se va libera o chitanță, constândă subscrierea și efectuarea vîrăsămantului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanță plătitelor, la locurile de subscripție.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânză semestrale se vor albera cel mai târziu la lule st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor.

Seful resortului: Dr. Aurel Vlad m. p.